

හේන් ගොවිතැන වඩා

විද්‍යාත්මක අන්දමකට කළ නොහැකිද?

* සී. එම්. විජේරත්න

වැසි දියෙන් පමණක් යැපෙන; බෝග මාරුවක් වෙනුවට භූමි මාරුවක් කෙරෙන; කෙටි කාලීන භූමි භාවිතයක් සිදු කෙරෙන; එතරම් දියුණු නොවූ වගා රටාවක් ලෙස හේන් ගොවිතැන හැදින්විය හැක.

කැලාව ඇති තරම් තිබෙන ප්‍රදේශවල කැලෑබිමක් එළි කර කන්න දෙකක් හෝ තුනක් එහි බෝග වගාකොට එය අතහැර වෙනත් බිමකට මාරුවීම මෙහිදී සිදු වේ. මෙසේ 'මාරු' කරන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් වල්පැල මර්දනය අපහසුවීම හා පසේ සරු බව අඩුවීම යනාදී ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු වශයෙනි. නැවත එම බිමටම පැමිණෙන්නට තවත් අවුරුදු 20 ක් පමණ ගතවිය හැක. එමනිසා සාමාන්‍යයෙන් අවුරුදු 20 කට එක අවුරුද්දක් පමණ, එක් බිමක් භාවිතා වෙන්නේ. මේ අනුව භූමියෙන් වැඩිම ප්‍රයෝජන ගැනීමක් සිදු නොවේ.

කැලාව එළි කර ගිනි තබා වර්ෂාවක් සමඟ බීජ ඉසීම කෙරේ. මුල් ගැලවීම ප්‍රධාන වශයෙන් කෙරෙන්නේ මිළඟ කන්නවලදීය. මේ ක්‍රියාවලට ඉතා විශාල වශයෙන් ශ්‍රමය වැය කිරීමට සිදු වනු ඇත. ස්ථිර බිමක වගා කිරීමේදී මෙසේ කැලෑ එළිකිරීම සඳහා කලින් කලට වැය කෙරෙන ශ්‍රමය ඉතිරි කරගත හැකි වනු ඇත.

හේන්වලදී බොහෝවිට යොදා ගැනෙන්නේ ධාන්‍ය හා මාෂ බෝගය. කෙසේ වෙතත් වඩා ආර්ථික වටිනාකමකින් යුතු කෙටිකාලීන, එසේම පරිසරයට වඩාත් සුදුසු වන ආකාරයේ බෝග තේරීමක් කෙරේ යැයි සිතිය නොහැක. බොහෝවිට කෙරෙන්නේ මිශ්‍ර වගා ක්‍රමයකි. තේරීමක් නොකළ බීජ සතව වැපිරීම කෙරේ.

උද්‍යාන: අබ, මිරිස්, කුරහන්. මේ ක්‍රමය නිසා අස්වනු නෙලීමේදී දුෂ්කරතා පැන නැගී මටද ඉඩ ඇත. එසේම වල් මර්දනය හෝ වෙනත් අතුරු වගා කටයුතුද අපහසු වෙනු ඇත.

අතික් අතට භූමියේ සරු බව ආරක්ෂා කර ගැනීම පිණිස හෝ භූමි සංවර්ධනය පිණිස හෝ වැඩපිළිවෙලක් සිදු නොකෙරෙන බව පෙනී යයි. මිශ්‍ර බෝග රටාව නිසා පස සෝද යෑම තරමක් වළකින නමුදු එය ස්ථිර සාර පිළියමක් නොවේ. එසේම මිශ්‍ර වගා ක්‍රමය නිසා පසට එක්වෙන කාබනික ද්‍රව්‍ය ස්වල්පය හැරුණුවිට පස නැවත දියුණුකිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ක්‍රියා මාර්ගයක්ද නැති බව පෙනේ.

මේ අනුව බලනකල සාමාන්‍යයෙන් හේන් ගොවිතැනේදී ඉතා විශාල ලෙස ඉඩම් අපතේ යාමක් සිදුවේ. ශ්‍රම භාවිතය කාර්යක්ෂමව සිදුවන බවක් නොපෙනේ. මීට අමතරව දැන් පවත්නා හේන් ගොවිතැන් ක්‍රම වලින් වෙනත් යම් යම් අභිනව අතුරුඵලද සිදු වන බැව් පෙනේ. විශාල ලෙස සෑක කැළෑ කැපීම නිසා දේශ ගුණයට සුළු වශයෙන් හෝ සිදුවිය හැකි අභිනව කර බලපෑම්, වටිනා දූව විනාශවී යාම, විශේෂයෙන් වැව් ඉදිරියෙන් වූ කැලෑ කැපීමේ හේතුවෙන් සෝදියෑම මගින් වැව්වල රොන්මඩ එකතු වීම ආදිය ඉන් සමහරකි.

වියළි කලාපයේ බොහෝ පෙදෙස්වල දැනටමත් කැලෑ සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ එළිවී ඇති නිසා මේ ක්‍රමයට තැනින් තැනට වගාව මාරු කිරීමට අවශ්‍යතරම් කැලෑ නොමැති තත්ත්වයක්ද උද්ගත වී තිබෙනු පෙනේ. මෙහිනිසා භූමිමාරුව වෙනුවට ස්ථිර භූමි

* පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ නිලධාරී,

භාවිතා රටාවකුත්, බිම් සැකැස්මේ සිට අස්වනු නෙලීම දක්වා (බෝග තේරීම හා බෝග රටාවද ඇතුළුව) ක්‍රමානුකූල වගා පාලනයකුත් හඳුන්වා දීමට දැන් කාලය එළඹ ඇත. ඉන්දියානු ගොවියාගේ ලාභය උපරිම කර ගැනීමටද හැකිවෙනු නොඅනුමානය. මෙහිදී විද්‍යානුකූල වියළි ගොවිතැන් ක්‍රම ගැන විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුව ඇත.

1. ලැබෙන වැසි ජලය හැකිතාක්දුරට පස තුළට උරා ගන්නට සැලැස්වීම;
2. උරා ගත් ජලය ආරක්ෂා කර ගැනීම;
3. බෝගයට හොඳින් එම තෙතමනය ලබා ගැනීමට සැලැස්වීම.

උරා ගත් ජලය, අපතේ යන ක්‍රම අතර වාෂ්පවීම, පැලෑටි වලින් පිටවීම (උත්ස්වේදනය) හා වැස්සීම ප්‍රධාන තැනක් ගනී. සුළං බාධක ඇති කිරීම හා පස ආවරණය වීමට වසුන් යෙදීම මගින් වාෂ්පීකරණය අඩු කරගත හැකි අතර භූමිය වල්පැල වලින් තොරව තබා ගැනීමෙන් හා වියලි දේශගුණයට සුදුසු බෝග වර්ග තේරීමෙන් උත්ස්වේදනය අඩු කරගත හැක.

බිම් සකස් කිරීම

- මේ හැරුණුවිට,
1. සමෝච්ච වැටි දැමීම;
  2. සමෝච්ච අනුව සි සෑම;
  3. පස මතුපිට කබොල්ලක් සේ පැවතිය හැකි සෑ පස් තට්ටු බිඳ දැමීම;
  4. බිම් හැකිතාක් දුරට සමතලා කිරීම;
  5. පසට හැකිතාක් කාබනික ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම;

ලැබෙන සීමිත වැසි ජලය ප්‍රමාණය වුවද පිටාර යා නොදී පස තුළට කාන්දු වීමට මෙම උපක්‍රම මගින් සැලැස්විය හැක.

සමෝච්ච අනුව සි සෑම හැරුණුවිට බිම් සැකැස්මේදී පහත සඳහන් කරුණුද සැලකිල්ලට ගැනීම වැදගත් වේ.

1. පසේ තෙතමනය සුදුසු ප්‍රමාණයට ඇතිවීම සි සෑම - මේ මගින් වායු

බාදනය අඩු වේ. ජලය පස තුළට කාන්දුවීම වැඩි වේ.

2. පස සම්පූර්ණයෙන්ම පෙරළන ක්‍රම අනුගමනය නොකළ යුතුයි. එවිට භීරු එළිය මගින් කාබනික ද්‍රව්‍ය විනාශවී යාම හා වායු බාදනය තරමක්දුරට හෝ මග හරවා ගත හැකි වනු ඇත. එහෙත් හොඳින් වල් මර්ධනය වන ලෙස පස සැකසීම කළ යුතුය.
3. ඉතා ගැඹුරට සි සෑම නොකළ යුතුය. එමගින් වියළි කාලයේදී පස වියලී යාම අඩුකරගත හැක. වවන බෝග වර්ග අනුව උචිත ගැඹුරකට පමණක් සි සෑම කළ යුතුයි.

බෝග තෝරා ගැනීම

මෙහිදී පහත සඳහන් කරුණු පදනම් කර ගැනීම වැදගත් වේ.

1. ආර්ථික වාසි ගෙන දෙන බෝග;
2. නියඟයට ඔරොත්තු දෙන හෝ නියඟය මග හැර අස්වනු නෙලිය හැකි කෙටි කාලීන බෝග; උදා: කවිපි, මුං.
3. ගැඹුරු මුල් පද්ධතියක් ඇති බෝග; උදා: දිගුකාලීන පළතුරු ගස්, කෙටි කාලීන ඉරිඟු වර්ග.
4. වගාවට පහසු ප්‍රදේශයට සුදුසු බෝග.

'බෝග මාරු' ක්‍රමයක් යෙදීම ඉතා වැදගත් වේ. භූමි මාරුවක් කෙරෙන හේත් ගොවිතැන වෙනුවට දිගින් දිගටම එකම බිමක කෙරෙන වගාවක් අනුගමනය කිරීමට යෑමේදී, 'බෝග මාරුව' මගින් ගොවියාට වාසිගෙන දෙනවා පමණක් නොව භූමි සංවර්ධනයක්ද සිදු කරයි. හේත් ගොවිතැන හා සසඳන විට බෝග මාරුවකින් ඇති වන වාසි කීපයක් පහත දැක්වේ.

1. භූමියෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා දීම;
2. ශ්‍රමයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා දීම;
3. පස නැවත දියුණු වීම (විශේෂයෙන්

කොළ පෝර සහිත බෝග ඇතුළු කිරීමෙන් මෙය සිදු වේ;

4. එක් එක් බෝගයේ අවශ්‍යතාවය අනුව බිම් පිළියෙල කිරීම් සහ වෙනත් වගා ක්‍රම යෙදිය හැකි වීම;
5. රෝග හා පලිබෝධ මර්ධනය පහසුවීම
6. වැඩි ආදායමක් ගතහැකි වීම;
7. අවදනම අඩු වීම;

ඉරිඟු, මිරිස් වැනි බෝග මාස් කන්නය සඳහාද, කවිපි, මුං වැනි කෙටිකාලීන බෝග යල් කන්නය සඳහාද තෝරා ගත හැක. යල් කන්නයේදී පළමු වැසි සමඟ කවිපි, මුං වැනි බෝග යෙදීමෙන් නියගයෙන් බාධා නොවන පරිදි අස්වනු නෙලා ගැනීමට හැකි වනු ඇත. දෙහි, දෙඩම්, අඹ වැනි පළතුරු බෝග දිගුකාලීන බෝග ලෙස වගා කළ හැක.

බෝග මාරුව පවත්වාගෙන යද්දීම හැකි හැමවිටකම මිශ්‍ර බෝග වගා ක්‍රමයක්ද අනුගමනය කිරීම වැදගත් වේ. මෙසේ බෝග කීපයක් එකට වැවීම නිසා,

බීජ ඉසීම

1. බෝග වර්ගවල මුල්වල ගැඹුර විවිධ මට්ටම්වල පිහිටීමෙන් පසේ විවිධ මට්ටම්වල ඇති ජලය උපරිම ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගත හැකිවීම;
2. විවිධ වර්ගයේ බෝගවලට උපරිමව ජලය අවශ්‍ය වන කාලයන්ද එකම අවස්ථාවකදී නොපවතින නිසා ජලය උපරිමව භාවිතා වීම යන වාසි සැලසේ.

මෙහිදී පහත සඳහන් කරුණු වැදගත්වේ.

1. වැසි ආරම්භයක් සමඟම බීජ ඉසීම:

2. හැකිතරම්දුරට ජෙලිවලට යෙදීම, - මෙවිට පසුව කෙරෙන වගා කටයුතු පහසුවිය හැක.
3. තිබෙන සීමිත තෙතමනය හෝ හොඳින් ලබාගත හැකි වන ලෙස බීජ හොඳින් පසට තද කිරීම.

බෝගය පාලනය

1. අතුරු වගා කටයුතු - මෙමගින් වල් මර්ධනය සිදු වේ. පස මතුපිට ඇති වන ඝන තට්ටුව බිඳියාම නිසා කාන්දුවීම වැඩි වේ. මුල්වලට හානි නොවන ලෙස නොගැඹුරුව කළ යුතුයි.
2. වසුන් යෙදීම
3. පෝර යෙදීම - කාබනික පෝර යෙදීම උචිතය. ජල සංරක්ෂණයද සිදු වේ.
4. අස්වනු නෙලීම - සාමාන්‍ය ක්‍රම අනුගමනය කෙරේ. තෙතමන හානිය වැළැක්වීමට නියම වේලාවේදී කිරීම වැදගත්.
5. අස්වනු නෙලීමෙන් පසු - පසේ ඉතිරිව ඇති තෙතමනය ආරක්ෂා කිරීමට -
  - i. වල් පැල මර්ධනය කරන්න.
  - ii. බෝග අවශේෂ වසුනක් ලෙස තබන්න.

මේ අනුව බලනකල වටිනා කැලෑ විනය වීමට තුඩු දෙන ශ්‍රමය හා භූමිය කාර්යක්ෂම ලෙස භාවිතා නොවන, එමෙන්ම ගොවියාට ආර්ථික අතින් එතරම්ම වාසි ගෙන නොදෙන අවදනම් ගොවිතැන් ක්‍රමයක් වන දූනට පවතින හේන් ගොවිතැනට, වඩා විද්‍යානුකූල මුහුණුවරක් දීම මගින් ජාතික සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීම, ශ්‍රමය හා භූමිය වඩා සුක්ෂම ආකාරයකට ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වීම අවදනම මග හරවා ගොවියාගේ ආර්ථිකය වඩා සතුටුදායක තත්ත්වයකට පත් කරවීම වැනි කරුණු ඉටු කරගත හැකි වනු නොඅනුමානය.